

Aktuell information

VARNING FÖR RÄTTSSOCIOLOGI!

utfärdade Antoinette Hetzler i en debattartikel i Vol 5 1988 Nr 3/4. Vi hade nog väntat oss någon gensaga med anledning av artikeln, men det kom ingen. Hetzler har däremot mött en del direkta reaktioner, och i ett inlägg vill hon kommentera dessa:

” Min 'Varning för rättssociologi' bör ses mot bakgrund av den infekterade, improduktiva vetenskapliga miljö som vid det tillfälle den skrevs rådde vid Rättssociologiska institutionen i Lund. Intrigerandet och hemlighetsmakeriet tillsammans med en hotbild av nedläggning och osäker framtid för alla anställda ödelade alla möjligheter till produktiv forskning.

Jag kände mig tvingad att lyfta fram debatten om rättssociologiämnets vetenskapliga innehåll, och

gjorde det med förhoppningen att skiljaktligheter på den vetenskapliga nivån skulle kunna avgöras genom vetenskaplig debatt. Jag har sedermera förstått att hotet mot rättssociologin aldrig legat på den vetenskapliga nivån, och att skillnader i vetenskapssyn istället haft en dimridåfunktion.

Jag vill här djupt beklaga att mitt blygsamma försök att få rätsida på vad jag upplevde som en vetenskaplig tvist har sårat vissa kollegor inom juridiska fakulteter som helt ägnat sin forskargärning åt en fruktbar och stimulerande vetenskaplig produktion om rättens roll i samhället. Rättssociologi behöver ständigt vidga sina kunskapsramar, och rättssociologin står i tacksamhetsskuld till de många rättsvetare som breddat sin forskning till att också omfatta samhällsvetenskapliga frågeställningar.

Den ämneskolonialism som påtalades i mitt första inlägg har en positiv motsvarighet i produktiva försök att vidga den egna disciplinen, att skapa en vetenskaplig pluralism. Det senare är en vetenskaplig och kulturell välgärning. Jag vill än en gång beklaga att forskare som på detta sätt bidrar till att spränga ämnesgänserna och skapa ett mer fruktbart forskningsklimat upplevt att de buntats ihop med kolonisatorerna i vad som kanske skulle kunna tolkas som en generell svartmålning av alla jurister.

Antoinette Hetzler ”

ARBETSLIVSCENTRUM

Med SOU 1990:54, *Arbetslivsforskning: inriktning, organisation och finansiering* aktualiseras än en gång omorganiseringen av Arbetslivscentrum (ALC). ALCs forskningsprofil är det tänkt, ska förstärkas, men framtiden för just den arbetsrättsliga forskningen på centret är osäker. Detta är desto underligare som just denna forskningsinriktning präglats av nytänkande om vetenskaplig pluralism och förnyelse av arbetsrättslig forskning, under ledning av ALCs arbetsrättsprofessor **Sten Edlund**.

I ALCs personaltidning, *Livet i centrum* (nr 9/90), presenteras bl a Sten Edlunds synpunkter på **Sven-Runo Bergqvists** utredning. Underlaget för utredarens tveksamhet till en fortsättning på den arbetsrättsliga forskningen vid ALC redovisas inte; inte heller, enligt Edlund, den nya tvärvetenskapliga arbetsrättsforskning som representeras av ARFO/ALC-gruppen. Arbetsrättsforskning är mycket mer än en juridifiering av arbetslivet. Professor Edlund argumenterar för att de ”rättsvetenskapliga institutionerna i landet”, enligt

hans mening, bör ”vara basen för en mera traditionellt betonad, s k rättsdogmatisk arbetsrättsforskning, även om det naturligtvis är önskvärt med en allmän breddning också där”. Han menar att en särskild plattform behövs för att nå ut med och driva den nya tvärvetenskapligt inriktade arbetsrättsforskningen. En sådan plattform svarar ARFO-gruppen för, och därmed ALC.

Vi bevakar fortsatt debatten om Arbetslivscentrums framtid.

ETT NORSKT PROBLEM

Law & Society Associations (LSA) årsmöte 1990 ägde rum på fashionable Claremont Hotel i Berkeley, Cal., i början av juni. Speciellt intressant för nordiska besökare var sessionen ”Law, Science and Reform in the Welfare State”, inte minst därför att ett par norska forskare där presenterade sin forskning. **Inger-Johanne Sand** från Institutet för offentlig och internationell rätt vid Oslo universitet menade i uppsatsen ”From Hierarchy to Conglomerate: Changes in the Organization of the Welfare State” att problemen i Norge med att organisera den offentliga sektorn härstammar från det förvaltningsmässiga statsmonopolet och hur detta förhållande påverkat organisation-utvecklingen vid den enskilda myndigheten och i förvaltningen i dess helhet.

Sand menar vidare att de omorganiseringar av den offentliga sektorn som genomförts bara varit *ad hoc*-lösningar, pragmatisk anpassning eller privatiseringar. Sands alternativ till omorganisering är att behålla den statliga organisationsramen för olika tjänster, att ge de enskilda myndigheterna mer självständighet, samt att vidga beslutsprocesserna till att om-

fatta samtliga inblandade parter.

Kanske kan våra norska grannar lära något från den svenska modellen, så som den framställs av Victor Pestoff i hans artikel på annan plats i detta nummer.

ABSENT FRIENDS...

Med tanke på att LSA-konferensen hölls i Berkeley hade nog många väntat sig att stöta på **Philippe Nonet**, en av Berkeley-universitetets främsta på området. Han valde emellertid att tillbringa konferensdagarna i sitt arbetsrum på Center for the Study of Law and Society. Vår representant fann honom där, och ett intressant samtal utspann sig om ramlagar, om rättssociologi och om inordnandet av centret under den juridiska fakulteten. När samtalet kom in på forskningen om rätt och samhälle, hänvisade Nonet till en artikel som han för några år sedan publicerades i *California Law Review* ("In the Matter of Green v. Recht", Vol 75, Jan. 1987, s. 363-377). Vi förhandlar för närvarande om publiceringsrätten till en svensk översättning, men vi kan inte undanhålla läsarna ett litet smakprov på Nonets skrivkonst:

” Now move to the busiest desk of the Library, where the latest and most urgently sought works of law and ... are being frenetically checked out and returned. (Under law and ..., people ceaselessly seek the new as such, never to find it.) Again pick up a few books and read. With that stuff you must learn to stay, for there is your world, and you have no escape. Be brave. If your nose is at all sensitive, follow Nietzsche's advice: Pinch it, because the odors of law and ... are among the foulest. If you have musical ears, plug them: the

whining and the howling would tear them. But keep your eyes open. Look at the people with whom law and ... has populated the earth. Look at that swarming mass of busy, hurried, restless, racing, ratlike humanity. Do you notice the lack of poise, the oblivion to form, the absence of any solemnity or decorum? See what and how these beings are: wanting and needing, being deficient, crippled, hence dependent, eager recipients, sufferers, motivated, acted upon, subjected to forces alien to them, behaving as they are caused, caused causes of further effects, means to ends that are means, never responsible, never punishable, never deserving, only able to have their future predicted, therefore also superstitiously crawling at the feet of fortunetellers in abject fear of pain and death. /.../

In law and ..., though not by it, humanity is defiled. In law and ..., humanity defiles itself. And this self-abasement consists in humanity letting the rabble within itself determine the essence of man, humanity making itself see the world with eyes of a spiteful, vulgar, tasteless, impotent, rancorous brute, who cannot stand the sight of any being out of the reach of his destructive hands, and will not relent until he has debased and violated all that comes on his way. ”

...AND PRESENT

Efter att ha tagit del av Nonets synpunkter på rätt och ... är det lätt att förstå att han inte kom till årsmötet på Claremont. Det hade väl t o m varit omöjligt för honom att visa sig där.

Även om flera andra ledande rättssociologer lyste med sin frånva-

ro, så fanns disciplinens "grand old man", och Nonets forne medarbetare, professor **Philip Selznick** på plats. Han var dels opponert på professor **Joel Handlars** bok *The Conditions of Discretion*, dels ordförande vid en session om "Political Philosophies and Legal Systems". Deltagarna kunde notera att Selznick fortfarande har ett stort intresse för rättens och samhällets utvecklingsmöjligheter.

LSA+RCSL

Årsmötet 1991, det tjugosjunde, hålls för första gången någonsin utanför USAs gränser, nämligen i Amsterdam, och det är en *joint venture* mellan Law & Society Association och ISA Research Council for the Sociology of Law. Denna unika konferens äger rum mellan den 26 och 29 juni, och ett upprop för deltagande har skickats ut.

Den som vill vara med ska skicka

utkast eller färdigt paper till båda arrangörsorganisationerna. Vi bjuder på adresserna:

LSA Program Committee Chair
William L.F. Felstiner
American Bar Foundation
750, N. Lake Shore Drive
Chicago, Ill. 60611, USA

RCSL Program Committee Chair
Erhard Blankenburg
Vrije Universiteit
de Boelelaan 1105
NL-1081 HV Amsterdam

MEDDELANDE

Rättssociologiska institutionen vid Lunds universitet har på förslag av dess professor, **Håkan Hydén**, lagts ned, och är sedan den 15 maj 1990 omorganiserad som en avdelning inom Sociologiska institutionen. Rättssociologiska institutionen blev 12 år.